

مطالعه بزرگ هم‌گروهی استان گلستان (کهورت)

دکتر رضا ملک‌زاده

استاد دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

مجری مطالعه کهورت استان گلستان

دکتر نرگس فضل‌اللهی

پژوهشگر پژوهشکده بیماری‌های گوارش و کبد

دانشگاه علوم پزشکی تهران

پژوهشکده بیماری‌های گوارش و کبد

www.ketab.ir

سرشناسه	: ملک‌زاده، رضا، ۱۳۳۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: مطالعه بزرگ هم‌گروهی (کهورت) استان گلستان
مشخصات نشر	: تهران : میزماه، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۰ ص: مصور (رنگی)
شلیک	: ۲۵۰۰۰۰ ریال، ۱۳۱-۳۳۳-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپای مختصر
یادداشت	: فهرستنویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir
شناسه افزوده	: قابل دسترسی است.
شناسه افزوده	: فضل اللهی، نرگس، ۱۳۶۰ -
شماره کتابتاسی ملی	: دانشگاه علوم پزشکی تهران
	: ۳۷۸۰۳۴۱

مطالعه بزرگ هم گروهی (کنورت) استان گلستان

تألیف: دکتر رضا ملک‌زاده - دکتر نرگس فضل‌اللهی

ناشر: میرماه

گرافیک جلد و متن: مهدیه ناظم‌زاده

لیتوگرافی و چاپ: قائم چاپ جوربند

صحافی: عطف

نوبت و سال انتشار: نخست / ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۳۳-۱۳۱-۰

تمام حقوق اثر برای ناشر و پژوهشکده بیماری‌های گوارش و کبد محفوظ است.

تهران، تجریش، دزاشیب، خیابان شهید احمد رمضانی، کوی مرتضی عباسی، پلاک ۳، واحد ۲

تلفن: ۲۲۷۲۲۹۰۱-۲ فکس: ۲۲۷۲۲۴۴۸

www.mirmah.com

۱۱	مقدمه
۱۶	تاریخچه
۱۶	آغاز بررسی بر روی سرطان‌های شایع در شمال ایران
۲۱	شروع مطالعات پس از پیروزی انقلاب اسلامی
۲۴	طرح پژوهشی مطالعه سرطان‌های مری و معده در شمال ایران (GEMINI)
۳۲	شروع اجرای طرح GEMINI با استقرار نظام ثبت سرطان در شمال ایران
۳۴	تاسیس کلینیک ارس و شروع مطالعات سرطان مری و معده در اردبیل
۴۱	اولین نتیجه مهم مطالعه GEMINI
۴۲	نتایج مطالعات ثبت سرطان
۴۷	کلینیک اترک
۵۶	مطالعات موردی شاهدهی - مرحله پایلوت
۶۱	نتایج مطالعات موردی شاهد
۶۱	ترباک
۶۳	تنباکو و سیگار:
۶۴	چای:
۶۴	عدم رعایت بهداشت دهان و دندان
۶۶	تغذیه
۶۶	گوشت قرمز و سفید:
۶۸	چاقی:
۷۱	مصرف زیاد غذاهای کبابی برشته
۷۲	مصرف آجیل
۷۳	نقش ویروس HPV در ایجاد سرطان مری
۷۴	بررسی نقش عفونت هلیکوباکتر پیلوری در ایجاد سرطان مری نوع ESCC در گلستان:
۷۵	نقش تماس با حیوانات در ایجاد سرطان مری:
۷۶	علل فامیلی و ژنتیکی
۷۷	مطالعات ژنتیکی در دست اجرا با همکاری NCI/NIH آمریکا:
۷۸	مطالعه بزرگ و آینده نگر (کهورت) سرطان در گلستان (Golestan Cohort Study)

۸۰	فاز پایلوت کهورت
۸۱	روش نمونه‌گیری
۸۲	روش اجرای طرح
۹۶	فاز اصلی کهورت
۹۶	نحوه انجام کار
۹۶	افراد شرکت‌کننده
۹۸	پرسشنامه تغذیه
۱۰۱	بررسی نحوه مصرف جای
۱۰۲	معاینه فیزیکی و نمونه‌گیری:
۱۰۵	نحوه پیگیری اعضاء کهورت (participants)
۱۰۵	۱- تعریف نتایج (Outcomes definition)
۱۰۸	۲- روش پیگیری و فواصل آنها
۱۱۰	فاز اندازه‌گیری مجدد (Repeated Measurement)
۱۱۳	تشکیل بيو بانک مدرن مواد بیولوژیک در پژوهشکده بیماری‌های گوارش و کبد
۱۱۴	چگونگی جمع‌آوری نمونه‌ها
۱۱۷	امنیت فریزرها
۱۱۸	سیستم ردیابی (Tracking System)
۱۱۹	چگونگی دسترسی به نمونه‌ها
۱۱۹	نمونه‌گیری مجدد (Repeated Measurement) بیوبانک
۱۲۲	بیوبانک هیپاتیت B
۱۲۳	تاثیر نتایج مطالعه کهورت گلستان در ارتقاء سلامت جامعه
۱۲۶	هدف نهایی مطالعه بزرگ کهورت آینده‌نگر
۱۲۷	مطالعات مهم با هدف پیشگیری از بیماری‌های مزمن غیر واگیر در کهورت گلستان
۱۲۷	پیشگیری از سرطان مری و ناحیه کاردیا معده
۱۳۲	نتایج مطالعه کهورت گلستان در مورد سایر بیماری‌های مزمن (غیرسرطانی)
۱۳۴	پیشگیری از سکت‌های قلبی و مغزی زودرس و سایر بیماری‌های مزمن (NCD)
۱۴۴	بررسی اثر پلی پیل در بیماران با کبد چرب در شهر گنبد
۱۴۷	بیماری‌های مزمن کلیه
۱۴۸	هیپاتیت B

۱۵۱	هیپاتیت C
۱۵۲	نتایج کپورت در مورد مواد مخدر
۱۵۴	دیابت
۱۵۴	فشار خون بالا و بیماری قلبی
۱۵۵	نقش گروه خونی
۱۵۵	میزان غلظت خون (هماتوکریت)
۱۵۷	دستاوردهای اقتصادی
۱۵۹	منابع
۱۷۳	تقدیر و تشکر
۱۷۳	قدردانی و تشکر از مردم شرکت کننده در مطالعه GEMINI به خصوص مطالعه کپورت گلستان
۱۷۴	حمایت دانشگاه علوم پزشکی تهران، گلستان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۱۷۵	باتشکر از مراکزی که ما را در این پروژه بزرگ یاری کردند
۱۷۶	همکاران ایرانی شرکت کننده در پروژه کپورت استان گلستان
۱۷۹	محققین همکار از کشورهای مختلف جهان به ترتیب کشور
۱۸۵	ضمیمه ۱ - فعالیت های پژوهشکده گوارش و کبد
۱۸۶	ضمیمه ۲ - تعداد citation مقالات پژوهشکده گوارش و کبد (۲۰۱۴-۲۰۰۳)
۱۸۷	ضمیمه ۳ - افتخارات پژوهشکده گوارش و کبد در مطالعه کپورت گلستان

مقدمه

پژوهشی در زمینه سرطان

مطالعه کهورت استان گلستان یکی از مهم‌ترین و بزرگ‌ترین طرح‌های پژوهشی در حوزه پزشکی در ایران، منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا است که تاکنون با موفقیت به اجرا در آمده و تقریباً به تمامی اهداف پیش‌بینی شده دست یافته است.

مطالعه کهورت استان گلستان بخش مهمی از مطالعه سرطان مری و معده در شمال ایران (GEMINI)¹ است که طی ۱۵ سال گذشته شروع شده و توسط تیم ۵۰ نفری از محققین با تجربه از دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و گلستان و همکاری موسسه بین‌المللی تحقیقات سرطان وابسته به سازمان بهداشت جهانی (IARC/WHO)، موسسه ملی تحقیقات سرطان آمریکا (NCI/NIH)، مرکز تحقیقات سرطان دانشگاه کمبریج در انگلستان (CRUK/Cambridge)، دانشگاه جانز هاپکینز آمریکا و دانشگاه کارولینسکا سوئد در مدت ۱۵ سال گذشته به انجام رسیده و پیش‌بینی می‌شود که حداقل تا ۱۵ سال آینده ادامه داشته باشد.

تجربه اجرای یک طرح بزرگ و دقیق علمی، موضوع بسیار مهم و با ارزشی است که به اشتراک گذاشتن آن هدف اصلی کتاب حاضر می‌باشد. این طرح نشان می‌دهد که تلاش و کوشش مستمر، همراه با کار گروهی و برقراری ارتباط علمی بین‌المللی و تلاش در جهت اخذ بودجه‌های بین‌المللی در کشور ما امکان‌پذیر بوده و باید یکی از اهداف مهم مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی در کشور باشد. ایجاد زیرساخت‌های پژوهشی قوی و دقیق یکی از مهم‌ترین اقداماتی است که باید توسط مدیریت پژوهشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در اولویت قرار گیرد.

1. GEMINI: Gastro Esophageal Malignancy in North of Iran

نتیجه این طرح برای بیماران و مردم منطقه بسیار سودمند واقع گردیده است. اطلاع و آگاهی مردم از وضعیت سلامتی خویش، ارائه خدمات تشخیصی و تا حدی درمانی رایگان در کلینیک اترک به خصوص برای مبتلایان به سرطان مری و معده، برنامه ریزی جهت درمان سریع و موثر بیماران با این نوع سرطان ها و اجرای طرح های پژوهشی جهت تشخیص زودرس سرطان مری و معده و همچنین برنامه پیشگیری از سایر بیماری های مزمن شایع مانند سکتة قلبی-مغزی و کبد چرب (با استفاده از قرص پلی پیل) و درمان بموقع هپاتیت نوع B و C، از مهم ترین دستاوردهای آن می باشد. پیش بینی می شود طی سال های آینده برنامه پیشگیری جامع با تکمیل طرح های پژوهشی برای سرطان و سایر بیماری های مزمن برای استان گلستان و سایر نقاط کشور تدوین گردد.

دکتر رضا ملک زاده

استاد دانشکده پزشکی دانشگاه تهران

مجری مطالعه کهورت گلستان